

هیاپ رد یه‌اگآ (د ماظن رد یکی‌زی‌ف تاب‌بس‌م و باب‌سا (شح‌ب‌ل‌حم)

- یمان مسج ققحت یاجت‌یال عرج DNA
- ساسح مسج ققحت یاجت‌یال عرج، ن‌ورون
- یه‌اگ‌آدوخ ققحت یاجت‌یال عرج یارب یاهن‌یزگ، مورث‌سالک
- یه‌اگ‌آدوخ زا اهن‌آ کی‌کفت و سح بت‌ارم

ققحت یازجتیال ءزج DNA

یمان مسج

هک یاهدشهتخاننش بابسا ماظن یور هک تسا نیل نم ضرع؛ میدرگررب نامدوخ ثحب هب بْخ ضرع ار نیل متشاد؟ تسلا اچک، دوشیم ادپ یهگاآ هک ییاج نیلوا مینیبب میهاوخیم، مینادیم ام، دنوشب رتنیگنس مه ردقچ ره اهلوکلوم نیلوا رگا، میورب هک مه یلآ یمیش یاضف رد. مدرکیم یلیخ هک تسلا نبرک تیروحم و هیاپ رب هک تسلا یزیچ نآ؟ تسلیچ یلآ یمیش. میرادن یهگاآ ام یتقو. تسلا میطع یلیخ، مدرک اپ هب لاعتم دنوادخ هک یتقلخ هاگتسد. تسلا هدرتسگ ره هک تسلا یهلا هاگتسد نآ. دیایب هاتوک ام تشحو زا ادخ هاگتسد تسین رارق، دریگیم نامتشحو ناشلوقعم سرد رد دیاتاسا زا رگید یکی. دیآیم تْهْب تشپ تْهْب میوریم ولج رتشیب هچ ادخ! تریح ردنا تریح دندومرفیم - دندربیم راک هب یلیخ هک دوب یتاملک زا - دندومرفیم نیل رد. تسلا تریح ردنا تریح، میورب راک لابند و مینک عورش یتقو ینعی. دنک ناشتمحر لَوِثُومَّسَلَّ ی فِی ءَیَّاءٍ نَّیْءٍ أَكْوَ. ام ندرک رارف و تسلا ام زج شاهمه؟! تسلا ربخ هچ هاگتسد

[1] ضرر غم آه نَع مُهَو آه یَلَع نَوْرَمَی.

میرادن ماظن نیل رد هیما سفن و تابن، میسررر DNA هب ات میتفگ ام ییاضف نینچ رد بْخ DNA راتخاس هب هک یاهظحل نیلوا الاح؛ میدیسر هک یمیچج یاهلوکلوم هب سپ. مدرک ضرع ار نیل ینعی. تسلا یمان و دراد یلولس ریثکت تلاح DNA. یمان مسج یارب میراد یکیزیف هیاپ، میدیسر یلو، میرادن یهگاآالاعف. تسلا هیاپ کی مه نیل. دنکیم دشر دراد هک مینیببیم و دنکیم عورش شدوخ ادپ تردق امش هکنیلوا ضحم هب. تسلا DNA؟ تسلیچ یمان مسج رد ومن یازجتیال ءزج. میراد یمان مسج، ماظن نیل رد رگید. دوشیم وحم یمان مسج یازجتیال ءزج رگید، دینزب مه هب ار DNA نیل دینک یمان مسج یازجتیال ءزج؛ دوش نشور مدوصقم رد یازجتیال ءزج. تسلا نشور نم دوصقم. میرادن یمان دوب یرگید ثحب، هیاپ جومت و تسین مه جوم اچنیلوا. میرادن رگید مینزب مه هب ار نآ رگا، تسلا DNA. تسلا نیل ام یازجتیال ءزج نآلا. اهنیلوا شیدایی یارب

ققحت یازجتیال ءزج ، ن ورون ساسح مسج

ساسح یازجتیال ءزج ؛ ءدارالاب کرحتم ساسح مان مسج ؛ میسریم سح هب و میوریمرتولج دعب
(ورن . دندوب یبصع یاهلولس ، میرادن ساسح رگید ، دینزب مه هب ار نآ رگا هک ییاج نیلوا ؟ دوب هچ
تسا اهتشر ، بصع . بصع هتشرینعی ؛ تسا نیمه زاقتشم ، ن ورون و تسا بصع یانعمهه (Nerve)
کی و یبصع لولس کی ینعی ، ن ورون . دیشکب ار نآ زاولس کی ینعی ؛ دیشکب ار نآ هتشر کی
و بابسا ماطن ، ملع نیاردنواخی ینعی ، دیدیسر ن ورون هب امش یتقو . درفتم یبصع هتشر
تسرد بصع و دنوشیم عمج مه اب اهلولس کت نیادعب . تسا هدرک مهارف ، سح یارب ارتابسم
سح هنیمز رگید . دوریم ولج روطنیمه و یبصع هکبش ، یبصع تفاب ، یبصع یاهتشر ؛ دوشیم
تسا هدش مهارف .

یارب یاهنیزگ ، مورتسالک ققحت یازجتیال ءزج یهاگآدوخ

و دناهدهش هتخانش اهنورون نیا هک تسا اهل اس . تسا یهاگآ ، تسا ام ثحب لحم نآلا هک هچنآ اما هک ییاهثحب اما . تسا هدش هتشون نیا هب عجار هلاقم اهنویلیم و تسا هدرک راک نآ یور مه رشپ ضرع مه رتشیپ ؟ تسا زغم یاجک رد ، دراد رشپ هک یهاگآدوخ صوصخهب و یهاگآ نیا هک تسا نیا دنراد یلیخ دنراد مه نآلا ، دنتسه نیمه لابندهب (Cognitive Science) یتهانش مولع یاههتشر نیا مدرک مادک ره هک نورون درایلیم چنپ و داتشه ؛ دندهیم ماچنا ار ناشراک دنراد اه نورون نیا . دننکیم شالت یاج . دندهیم ماچنا ار ناشراک دنراد هطحل هب هطحل - ! دوشیم ردقچ دینیبب - لاصتا رازه تفه اب ار نآ یاج دنهاوخم مادم و دنراد اهنیا هک تسا یایپاسح لاؤس نیا ؟ تسا یاجک زغم رد ، ام یهاگآدوخ نیا هب رتسالک ؛ تسا «claustrum» مورتسالک ، هدمآ اهربخ رد هک ییاهزیچ زا یکی آلثم . دننک ادیپ اهنورون همه نیب و تسا زغم مظان و رصبم هک دناهدرک ادیپ ار ییاج زغم رد . تسا هشوخ یانعم زغم رد یزیچ کی . دنیوگیم میومع طباور ار دنکیم رارقرب طابترا هک یسک . دنکیم رارقرب طابترا دنیوگیم اهنآ - میوگب ار اهنآ فرح مهاوخم آلعف ؛ تسا تسرد اهنآ فرح میوگب مهاوخم نم - تسا یتقو ینعی . تسا یهاگآدوخ یازجتیال ءزج ، تسین سرح یازجتیال ءزج هک میاهدرک ادیپ یزیچ کی میراد ار یهاگآدوخ ، دنکیم راک دراد و تسا مل اس مورتسالک نیا .

نیب زا یهاگآدوخ و میوریم لاح زا و میوشیم شوهی ، دنکن راک هک مینک یراک میتسن اوت رگا هک یبل اطم . میرادن یلکش نم نآ اب ام ، ثحب رد و تسا یزیچ کی مه نیا ، صرف نیا یور آلعف . دوریم هدیآ رشپ مه ار نآ نیهارب و تسا شدوخ یاج رد ، میتفگ روح مقارش شوه و یئارگ نوطالفا هب عجار ار نآ ، باجعا تیاهن نیب اب لاعتم دنواخ هک - همچمچ نیا ریز غامد رد رگا اما ، دریذپی سمشلاک . میرادن یلکش نم ، تسا ندب نیا رد یهاگآدوخ یازجتیال ءزج هک میسرب یزیچ کی هب - هدیرفآ یازجتیال ءزج ناوئعهب مه ار نیا ، میدرک ادیپ سرح یازجتیال ءزج ناوئعهب ار نورون هک یروطنامه ناوئعهب ، دنک راک رگا و دوریم نیب زا یهاگآدوخ ، دینزب مه هب ار نآ رگا هک میاهدرک ادیپ یهاگآدوخ ولج صرف یور آلعف ام ، دشابن ای دشاب الاح بُخ . تسا دوجوم یهاگآدوخ ، دحاو درفنم یازجتیال ءزج میوریم .

زا اهن آ کی کفت و سح بتارم یہاگ آدوخ

ہک یاہطل دل دنچ نی رد .تسا یہاگ آدوخ و یہاگ آاضف رد ،منک ضرع مہاوخیم نآل ہک یزیچ نآ
ہق ف رد ؛دینی ب مہ ار اهن آ قرف و دیامرفب تشاددای ار اهنیا .منکی م ضرع ار نیای عیرس ،ہدنام
»ساسح« نامہ ،دنہدیماچنا ار ناشراک اهنورون ہک سح ہجرد نیلوا !میراذگی م قرف اهنیا نیب ردقچ
یمی دق بتک رد سح نیای .دنکی م سح ؛»ساسح مان م سح« .تسا نآ زا دعب »دارالاب کرحتم« و تسا
زا مادکچیہ دیناوتیمن و تسا سح وحن کی اهنیا مہ ؛ینطاب سخم سواح و یرہاظ سخم سواح ؛دوب مہ
ینعی میوگی م ہک نیرتفیعض ؛تسا ندب سح نیرتفیعض ،ہسمال سح .دینک یچیق ار اهنیا
سح نیای ؛تسا ہدم آامش تسوپ رد ہک تسا یایطیحم باصعا و تسا ہدام زرم رد تسرد ہک نیرتنشخ
اما ،دن تسہ سح ہک ندیشچ و ندییوب و ہماش و ہقئاذ سح ،دوش رت فیطل یمک رگا .تسا ہسمال
سح ؛میراد رت مہم سح ات ود .دہدیماچنا اهنورون نی مہ طسوت ار شدوخ راک دراد مہ نآ و رتفیرط
تبسن یرتارف رایسب تیلباق ہک تسا یسح و دریگی م تروص ندینش اب ہک تسا ہعماس یدعب
عبرا و عئابط عبراہ فرعی نآ ہسفن عرمل افرع« تیاور رد ہک ہرصاب سح و ؛دراد ہقئاذ سح ہب

رون ؛...دشابن رون ات ینعی .دننکی م فی رت رون اب ار ہرصاب ہوق ترضح ،[1]»ناکرا عبرا و مئاعد
دنیب کاخ ملع نی رد ام ہرصاب ہوق ہک دنکی م ہارف ار یرتسب ؛دنکی م ہدافا یہاگ تسد و مد ہچ
مہ اچنآ .دراد ہک یہاگ تسد و مد اب ؛دنیب یم یرگی د روط خزرب ملع رد ،دوریم کاخ رد ہرصاب ہوق نی مہ
تسا ینطاب سح و یرہاظ سح روج ود ہک تسا سح نیای سپ .تسا ندی

نزوس ہچب یاپ ہب یتقو .درادن یہاگ آدوخ اب یاہمزالم زونہ ہک تسا سح زا یبتارم اهنیا
سح نآل .دراد یساسحا کی ؛دنک ہیرگ تسین نکمم دشاب ہدرکن سح رگا ،دنکی م ہیرگ ،دینزی م
!؟دراد مہ یہاگ آدوخ شدوخ ہب ہچ ہک تسا نیایشیانعم ،درک ہیرگ نوچ ای آما .ہداد ماچنا راک وا ہسمال
دسری م ییاج کی ات دی آی م ولج روطنیمہ ،سح و سح و سح .تسا ساسحا بتارم اهنیا .درادن یاہمزالم
رد .دراد شدوخ زا یکرد کی ،نم ناونعہب و دمہ فی م ار شدوخ ؛دی آی م دوخ ہب و دوشیم ہاگ آن تشیوخ ہک
اھنآ ہب یراک نم .دنراذگی م قرف اهنیا نیب ،دنراد نہذ ہفسلف و یسانشناور رد ہک مہ یتاحالطصا
یطافلا .دنراذگی م توافت یہاگ آدوخ اب یہاگ آن تشیوخ نیب مدی دآلثم .مدرک ہراشا طقف ،مرادن
نآ زا ہک تسا یرتالاب ہجرد یہاگ آدوخ ہک تسہ مہ نشور و دشاب مولعم اھنآ زا دوصقم دیاب ہک تسا
مہنکی م تیری دم و میراد ربخ ،درذگی م نامنہذ رد ہک ہچ

۳۵۴: ص، صنل، لوقعلا فحت [1]